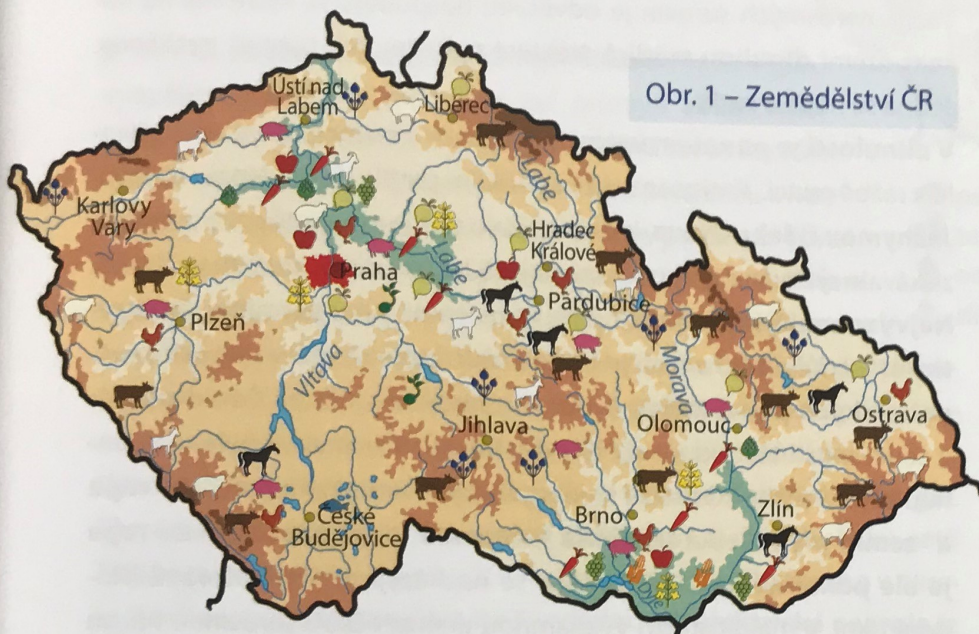

Zemědělství

Zemědělství je pro člověka životně důležité, protože mu **zajišťuje obživu**. Jednotlivé **zemědělské oblasti** jsou **ovlivněny klimatickými podmínkami**, které spoluurčují **úrodnost půdy**. České zemědělství se svou úrovní řadí **k vyspělým státům**. **Produkty zemědělství** se využívají **k přímé spotřebě, zpracovávají se v průmyslu** (potravinářský, kožedělný, textilní...) i jako **krmivo** pro hospodářská zvířata a něco se **vrací zpět do zemědělství jako přírodní hnojivo**.

Obr. 1 – Zemědělství ČR

brambory	ovoce	kukuřice	ovce
cukrová řepa	vinná réva	skot	kozy
řepka olejka	chmel	prasata	koně
zelenina	len	drůbež	ryby

K **zemědělství** se v ČR využívá **více než polovina rozlohy země**. Pro naši krajinu jsou typická **rozsáhlá pole s jednou plodinou** – monokulturou. V posledních letech dochází k **úbytku orné půdy**, ale **zvyšuje se podíl luk, pastvin a lesů** v důsledku ochrany životního prostředí. V rámci zemědělství rozlišujeme **rostlinnou** (pěstování plodin) a **živočišnou výrobu** (chov zvířat, nejen skotu, ovcí, prasat, ale i drůbeže, včetně vodní, a ryb). V České republice jsou zastoupeny veskrze rovnoměrně (→ obr. 1). **Nejvýznamnější a nejúrodnější** zemědělské oblasti se nacházejí v **nížinách** (oblast středních Čech, jižní Morava, jižní Čechy), kde se pěstují **především plodiny**. Naopak **chladnější oblasti pahorkatin, vrchovin a horských oblastí** se využívají k **pěstování méně náročných plodin a chovu zvířat**.

Nejvíce se u nás pěstují **obilniny** (pšenice, ječmen, kukuřice a žito), kterým se daří v teplých, úrodných oblastech. **Zvětšuje** se plocha pro pěstování **olejnin** (řepka olejka), ale naopak se **zmenšuje** plocha, kde se pěstují **okopaniny** (brambory a řepa cukrovka) a **pícniny** (jetel, vojtěška). K rapidnímu poklesu ploch došlo u **technických plodin** (len a chmel). V teplých oblastech se také pěstuje **ovoce** (meruňky) a **zelenina** (cibule, zelí, mrkev a okurky). Nesmíme zapomenout ani na **léčivé plodiny** (heřmáněk či mátu) a na **koření** (kmín, fenykl a majoránku). Významnou tradicí má i **včelařství** (med a vosk) a **rybníkářství** (třeboňský kapr, roční výlov činí přes 20 000 tun ryb).

Věděli jste, že...?

- V České republice se nacházejí vinice, které jsou položeny nejseverněji v Evropě. Nejvíce vinic se nachází na jižní Moravě (přes 90 %, → obr. 2). Znamé jsou i vinice na Mělnicku.

Obr. 2 – Vinice na jižní Moravě

Věděli jste, že...?

- Chmel (→ obr. 3) pěstovaný především na Žatecku nebo na Moravě na Přerovsku a sladovnický ječmen (oblast Hané) jsou české exportní plodiny. Chmelu se přezdívá zelené zlato a vyváží se např. do Japonska.

Obr. 3 – Chmelnice těsně před sklizní

Věděli jste, že...?

- V produkci krmínu patříme ke světové špičce.

Co už víme...?

V ČR se nachází kukuřičná, řepařská, bramborářská a horská zemědělská oblast. Plodiny slouží přímo k spotřebě, pro průmysl, jako krmiva či hnojiva. Pěstují se obilniny, vinná réva, chmel, okopaniny, pícniny, technické a léčivé plodiny, koření, ovoce a zelenina.

? Otázky a úkoly k opakování

1. Které oblasti Česka jsou nejúrodnější? Co má na úrodnost půdy vliv?
2. Které plodiny pěstované v ČR patří k náročným plodinám a které k méně náročným?
3. Která odvětví v zemědělství rozlišujeme a jak jsou v ČR zastoupena?